

АКЛІМАТИЗАЦІЯ НОВИХ ФОРМ СОРТІВ РОСЛИН – МОЛЕКУЛЯРНИХ ГІБРИДІВ У РІЗНИХ КЛІМАТИЧНИХ ЗОНАХ УКРАЇНИ

Андріюк Л.В., Андріюк Я.В., Андріюк В.Я., Батурський В.Ф., Батурська В.С.,
Батурський А.В., Батурська Н.В., Волошин В.І., Гайдай С.І., Гиндич О.В.,
Дрозд Н.В., Сидор І.Й.

*Карпатське відділення інституту оздоровлення і відродження народів України,
м.Стрий Львівської обл., Україна*

*Мале державне підприємство «Фонд відродження флори Карпат – Старадуб»,
м.Чернівці, Україна*

*Південне відділення інституту оздоровлення і відродження народів України,
м.Вознесенськ Миколаївської обл., Україна*

Нами на протязі останніх 10 років здійснюється акліматизація нових сортів і форм рослин селекції Інституту молекулярної біології і генетики НАН України і Інституту оздоровлення і відродження народів України (автор А.І. Потопальський). Серед рослин сільськогосподарського призначення нами акліматизовано овес «Незламний», жито сорту «Древлянське» і «Світанок», пшениця «Асоціативна», кукурудза «Делікатесна солестійка» і «Кровотворна», просо «Самопосівне», «Солестійке», «Поліське піскове», люпин кормовий «Індустріальний» і багаторічний «Поліська веселка», картопля «Дзвін», амарант «Фіалковий», гібриди пшениці і жита «Пашниця», жита і кукурудзи «Житнях», кукурудзи і ячменю «Кучмінь». Велику перспективу також мають нові рослини з родини гарбузових – молекулярні гібриди кавуна і гарбуза «Кавбуз Здоров'яга», гарбуза і кабачків «Гарбачок», кавбуза і декоративного гарбуза «Кавбудек» (звичайна і голонасінна форма), огірка і кабачків цукіні «Мультиформ»; цікаві молекулярний гібрид квасолі і капусти «Квагіста», томати «Український солестійкий» та фізаліс «Солестійкий». Частина цих рослин уже затверджена Держсортінспекцією України в державному реєстрі як нові сорти, інші реєструються або проходять випробування. Нами розроблені рекомендації їх вирощування для кожної кліматичної зони, вони активно поширюються серед фермерів і землевласників, а також на дослідних ділянках шкіл. Значного поширення набувають у наших кліматичних зонах нові лікарські рослини: ехінацея,

чистотіл, маклея, лофант, шавлія, сільфія, сіда, головатень, синюха, фізаліс, фітолака, дивосил, ревінь, барбарис, живокіст, переступень білий (адамів корень), ревінь. Всі ці рослини стійкі до різких коливань температури, морозу, посухи, вірусних, грибкових і бактеріальних хвороб, мають високу продуктивність і цінні харчові і лікувальні особливості.

На дослідних ділянках шкіл, спеціальних учбових і дитячих закладів, лікарень, монастирів і у аматорів вони займають чільне місце. Ми також сприяємо їх поширенню у дендропарках, які за допомогою ентузіастів і школярів все більше закладаємо в сільських регіонах. У здійсненні цієї різнопланової роботи нам допомагають гуртки юних натуралістів і створені нами осередки Братської Оздоровчої Громади України – БОГУ – Радість, однодумці якої заповнюють спеціальну анкету за профілем інтересів. Цю анкету півторамільйонним накладом надрукувала газета «Порадниця».

Висновок. В реалізації розробленого А.Потопальським нового напрямку молекулярно-генетичного оздоровлення людини і довкілля велике значення має широке залучення громадськості, аматорів і ентузіастів серед населення усіх вікових груп.